

PRIVREDNO DRUŠTVO ZA BEZBEDNOST NA RADU, PROJEKTOVANJE I INŽENJERING

**“MD PROJEKT INSTITUT” DOO**

18000 Niš, Trg Kralja Aleksandra Ujedinitelja 2/5

tel/fax 018/451-62-13, 018/451-35-31, mobtel 063/646-876

Дом ученика средњих школа - Зрње

Бр. 597/2  
24.08.2020 год.

PRIVREDNO DRUŠTVO ZA BEZBEDNOST NA RADU,  
PROJEKTOVANJE I INŽENJERING  
MD PROJEKT INSTITUT d.o.o.

Бр. 2235/08/2  
24.08 20 20 год.  
- N I Š -

# PLAN PRIMENE MERA

## ZA SPREČAVANJE POJAVE I ŠIRENJA

### EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI

- ◆ Poslodavac:  
**DOM UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA**
- ◆ Lokacija:  
**Vranje, Moše Pijade 41**

Plan primene mera izradio: “MD PROJEKT INSTITUT” DOO



*Ljubomir*  
\_\_\_\_\_  
dr Ljubomir Dimitrov, dipl. inž. el.

**DOM UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA**

Na osnovu čl. 13. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Sl. glasnik RS”, br. 101/05, 91/15 i 113/17- dr. zakon), čl. 15. Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, („Sl. glasnik RS“ br. 72/06, 84/06, 30/10 i 102/15), Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad za sprečavanje pojave i širenja epidemije zarazne bolesti („Sl. glasnik RS“ br. 94/20), Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju biološkim štetnostima („Sl. glasnik RS“ br. 96/10) i Uredbe o merama za sprečavanje i suzbijanje zarazne bolesti COVID-19 („Sl. glasnik RS“ br. 66/20, 93/20, 94/20 i 100/20), Poslodavac donosi

## **PLAN PRIMENE MERA**

sa sledećim sadržajem:

- 1. Preventivne mere i aktivnosti za sprečavanje pojave epidemije zarazne bolesti**
- 2. Zaduženje za sprovođenje i kontrolu sprovođenja preventivnih mera i aktivnosti**
- 3. Mere i aktivnosti za postupanje u slučaju pojave epidemije zarazne bolesti**

Plan primene mera za sprečavanje i širenje epidemije zarazne bolesti je sastavni deo Akta o proceni rizika prema Zakonu o bezbednosti i zdravlju na radu („Službeni glasnik RS”, br. 101/05, 91/15 i 113/17- dr.zakon) i propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i odnosi se na sva radna mesta u radnoj okolini.

### **1. PREVENTIVNE MERE I AKTIVNOSTI ZA SPREČAVANJE POJAVE EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI**

Planom primene mera se utvrđuju mere i aktivnosti kojima se povećava i unapređuje bezbednost i zdravlje zaposlenih radi sprečavanja pojave epidemije zarazne bolesti, kao i mere i aktivnosti koje se preduzimaju u slučaju pojave epidemije zarazne bolesti u cilju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih i zaštite prisutnih lica.

Kod poslodavca na svakom radnom mestu u radnoj okolini obavezna je primena sledećih preventivnih mera:

- 1)pre početka rada obezbeđivanje zaposlenima pisanih instrukcija i uputstva o merama i postupcima za sprečavanje pojave epidemije zarazne bolesti;
- 2)sprovođenje pojačane higijene i dezinfekcije radnih i pomoćnih prostorija;
- 3)radovno i često provetravanje radnog prostora, učionica, kancelarija, biblioteka;
- 4)obezbeđivanje zaposlenima dovoljne količine sapuna, ubrusa, tekuće vode i dezinfekcionih sredstava na bazi alkohola za pranje ruku;
- 5)obezbeđivanje svakodnevnog čišćenja svih površina koje se često dodiruju na radnom mestu, svih unutrašnjosti doma, posebno prostorija i opreme kao što su sobe, trpezarija, toaleti, kvake na vratima, fiksni telefoni, računarska oprema i druga oprema za rad;



6)vođenje evidencije o dezinfekciji radnih i pomoćnih prostorija koja se organizuje i sprovodi;

7)obezbeđivanje rasporeda kreveta u učeničkim sobama tako da razmak između uzglavlja ne bude manji od 2 metra;

8)obezbeđivanje smeštaja u sobama sa manjim brojem kreveta za učenike koji imaju hronične bolesti i koji su posebno ugroženi u slučaju dobijanja bolesti COVID 19;

9)učenici su obavezni da svako jutro i pred spavanje, ličnim toplomerom, samostalno mere temperaturu i ukoliko imaju povišenu temperaturu i druge simptome bolesti da odmah o tome obaveste dežurnog vaspitača;

10)redovno uklanjanje otpada i smeća (kante za smeće obložene plastičnom kesom) iz prostorija tako da se mogu isprazniti bez kontakta sa sadržajem;

11)na ulazu u dom postavljanje dezobarijera;

12)obezbedi i organizuje da zaposleni ne dele ručni alat i opremu, a ako je to nemoguće izbeći, obezbedi i organizuje da se kontaktne površine na alatu/opremi dezinfikuju pre i nakon svake upotrebe;

13)obezbediti zaposlenima odgovarajuće opreme za ličnu zaštitu, a pre svega zaštitne maske i po potrebi, zaštitne rukavice za jednokratnu upotrebu;

14)obezbeđenje prisustva određenog broja zaposlenih u radnim i pomoćnim prostorijama, tako da se obezbedi udaljenost između zaposlenih na radnom mestu od najmanje dva metra (na svim radnim mestima gde je to moguće);

15)obezbeđivanje dovoljne količine dezinfekcionih sredstava, kao i maski i rukavica radi lične zaštite od zarazne bolesti prilikom rada na terenu;

16)sprovoditi i kontrolisati da učenici sve vreme nose maske u objektu, a naročito tokom kretanja kroz zajedničke prostorije i tokom stajanja u liniji u trpezariji, u svojoj sobi, napolju, u trpezariji tokom obroka, tokom učenja u čitaonici u kojoj je obezbeđena distanca veća od dva metra između mesta za učenje, dozvoljeno je da se maska na kratko odloži;

17)pre jela potrebno je obrisati alkoholom površine na kojima će se služiti hrana;

18)izbaciti iz upotrebe različite dodatke za jelo (sosevi, ulja, dozeri itd.), pdnosno hranu koja se koristi iz istih posuda;

19)sprovoditi da učenici operu ruke pre jela, a treba im naglasiti i da međusobno ne dele hranu i pribor za ishranu;

20)sprovoditi i organizovati vreme i vrstu obroka tako da se spreči istovremeno okupljanje većeg broja učenika i da se obezbedi preporučena fizička distanca u trpezariji (1,5 metar), stolove u trpezariji je potrebno razmestiti tako da budu takođe udaljeni najmanje 1,5metar

21)obezbeđivati da u ustanovama sa trpezarijom male kvadrature u jelovnik češće uvrstiti vrste obroka koji se mogu deliti u formi „lanč paketa“ koji će se konzumirati van ustanove, na otvorenom;

22)sprovoditi isključenje poseta, prenoćišta i okupljanja u sobama učenika;

23)obezbediti ograničen broj učenika u sobama i TV sali;

24) programom vaspitnog rada ne planirati manifestacije, proslave kao ni organizovane grupne posete mestima gde se očekuje okupljanje većeg broja osoba, isplanirati sve aktivnosti u skladu sa aktuelnom epidemiološkom situacijom;

25) vaspitne aktivnosti planirati tako da se odvijaju u grupama ne većim od 15 učenika u prostoru gde je obezbeđena fizička distanca (pratiti preporuke iz uputstava koja se odnose na srednje škole);

26) obezbediti za učenike koji borave u ustanovi, a imaju nastavu na daljinu, nesmetan pristup internetu, praćenje predavanja putem televizije i druge neophodne tehničke uslove, a obavezno ako ne poseduju lični smartfon, tablet ili prenosni računar;

27) obezbediti da učenici učestvuju u donošenju odluka i da budu redovno i tačno informisani o svim merama koje se preduzimaju.

## 2. ZADUŽENJE ZA SPROVOĐENJE I KONTROLU SPROVOĐENJA PREVENTIVNIH MERA I AKTIVNOSTI

Tabela 1: Zaduženje za sprovođenje i kontrolu sprovođenja preventivnih mera

Odgovorno lice	Zaduženje
Poslodavac/Odgovorno lice kod poslodavca	Praćenje i kontrola primene mera bezbednosti i zdravlja na radu
Odgovorno lice kod poslodavca	Provera efikasnosti primene mera bezbednosti i zdravlja zaposlenih na radu

### 2.1. Obaveze zaposlenog

Svi zaposleni kod poslodavca su obavezni da:

1) sprovode sve preventivne mere bezbednosti i zdravlja na radu kako bi sačuvali svoje zdravlje, kao i zdravlje drugih zaposlenih;

2) namenski i pravilno koriste propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu (zaštitne maske propisno postavljene tako da maska pokriva nos, usta i bradu i po potrebi zaštitne rukavice) i da sa njima pažljivo rukuju, da ne bi ugrozili svoju bezbednost i zdravlje kao i bezbednost i zdravlje drugih lica;

3) dodatno brinu o svojoj higijeni tako što će redovno i pravilno prati ruke;

4) prilikom dolaska na posao izvrše obaveznu dezinfekciju obuće prolaskom kroz dezobarijeru i dezinfekciju ruku;

5) drži minimalno rastojanje od dva metra u odnosu na druga lica;

6) obavezno obaveste poslodavca ukoliko posumnjaju na simptome zarazne bolesti kod sebe, kod drugih zaposlenih ili članova svoje porodice;



7)pre početka rada pregledaju svoje radno mesto uključujući i sredstva za rad koja koriste, kao i sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu i da u slučaju uočenih nedostataka izveste poslodavca ili drugo ovlašćeno lice;

8)pre napuštanja radnog mesta, da radno mesto i sredstva za rad ostave u stanju da ne ugrožavaju druge zaposlene;

9)u skladu sa svojim saznanjima, odmah obaveste poslodavca o nepravilnostima, štetnostima, opasnostima ili drugoj pojavi koja bi na radnom mestu mogla da ugrozi njihovu bezbednost i zdravlje ili bezbednost i zdravlje drugih zaposlenih;

10)sarađuju sa poslodavcem kako bi se sprovele dodatne neophodne mere za bezbednost i zdravlje na radu.

### **3. MERE I AKTIVNOSTI ZA POSTUPANJE U SLUČAJU POJAVE EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI**

U slučaju pojave zarazne bolesti kod zaposlenih poslodavac obezbeđuje primenu sledećih preventivnih mera:

1) prostor u kome je boravio zaposleni koji je zaražen će se fizički očistiti (pranje, čišćenje, provetravanje) i hemijski dezinfikovati i provetravati;

2) poštovanje procedura ulaska i izlaska u prostorije poslodavca, korišćenje propisanih sredstava i oprema za ličnu zaštitu na radu i druge mere zaštite tokom procesa rada;

3) precizno definisanje pravaca kretanja zaposlenih kroz radne i pomoćne prostorije;

4) organizovanje stroge kontrole kretanja zaposlenih iz organizacione jedinice u kojoj je radio zaposleni koji je zaražen;

5) kontakt zaposlenih iz organizacione jedinice u kojoj je boravio zaposleni koji je zaražen sa drugim zaposlenima sveće se na nužni minimum uz propisane mere zaštite;

6) primenjivanje svih drugih mera po preporuci epidemiologa.

7)ukoliko se pojavi sumnja na infekciju učenika odmah staviti masku i smestiti ga u praznu prostoriju određenu za izolaciju, a dežurni vaspitač obaveštava upravu doma i nadležnog lekara koji daje dalje preporuke o postupanju, istovremeno se obaveštavaju i roditelji učenika;

8)ukoliko roditelji učenika žive u mestu koje je u blizini doma, učenik se smešta u sobu za izolaciju do dolaska roditelja koji su u neodložnoj obavezi da dođu u ustanovu i da odvedu učenika kod lekara. Isti režim se sprovodi ukoliko u domu učenika nije moguće obezbediti uslove za samoizolaciju, te se ona sprovodi kod kuće;

9)ukoliko je učeniku određena mera samoizolacije zbog bolesti, rizičnog kontakta ili sumnje na bolest, smešta se u sobu za izolaciju do dolaska roditelja ili drugog zakonskog zastupnika;

10)roditelj je obavezan da u što kraćem vremenskom roku dođe po učenika ukoliko je određena mera samoizolacije;

11)ukoliko postoji sumnja da više učenika ili zaposlenih ima COVID 19, ili se utvrdi prisustvo bolesti kod nekog od učenika ili zaposlenih, neodložno se obaveštava nadležni epidemiolog, i druge službe radi preduzimanja potrebnih mera.

#### **4. PROSTORNO VAŽENJE PLANA PREVENTIVNIH MERA ZA SPREČAVANJE POJAVE I ŠIRENJA EPIDEMIJE ZARAZNE BOLESTI**

Ovaj plan će se primenjivati na svim radnim mestima u radnoj okolini kod poslodavca, u svim radnim i pomoćnim prostorijama i na svim lokacijama na kojima se obavljaju radne aktivnosti.

Poslodavac  
**DOM UČENIKA SREDNJIH  
ŠKOLA**

U Vranju, dana \_\_\_\_\_

MP \_\_\_\_\_

PRIVREDNO DRUŠTVO ZA BEZBEDNOST NA RADU, PROJEKTOVANJE I INŽENJERING

**“MD PROJEKT INSTITUT” DOO**

18000 Niš, Trg Kralja Aleksandra Ujedinitelja 2/5

---

tel/fax 018/451-62-13, 018/451-35-31, mobtel 063/646-876

**UPUTSTVA I PROCEDURE  
ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD U CILJU ZAŠTITE  
ZDRAVLJA ZAPOSLENIH  
OD ZARAZNE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE  
VIRUSOM SARS - CoV-2**

- ◆ Poslodavac:  
**DOM UČENIKA SREDNJIH ŠKOLA**
- ◆ Lokacija:  
**Vranje, Moše Pijade 41**

Avgust 2020. godine

## SADRŽAJ:

UPUTSTVA I PROCEDURE ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD U CILJU ZAŠTITE ZDRAVLJA ZAPOSLENIH OD ZARAZNE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS - CoV-22	
OPŠTE PREVENTIVNE MERE.....	6
<b>POSEBNE PREVENTIVNE MERE.....</b>	<b>7</b>
Prilog br. 1 - Uputstvo za pranje ruku.....	9
Prilog br. 2 - Uputstvo za dezinfekciju ruku.....	10
Prilog br. 3 - Uputstvo pravilno nošenje maski.....	11
Prilog br. 4 - Uputstvo pravilno nošenje rukavica.....	12
Prilog br. 5 - Redosled skidanja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu.....	13
Prilog br. 5 - PROCEDURA KADA JE ZAPOSLENI ZARAŽEN ILI SE TESTIRA NA COVID-19.....	15



Na osnovu čl. 13. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu („Sl. glasnik RS”, br. 101/05, 91/15 i 113/17- dr. zakon), čl. 15. Pravilnika o načinu i postupku procene rizika na radnom mestu i u radnoj okolini, („Sl. glasnik RS” br. 72/06, 84/06, 30/10 i 102/15), Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad za sprečavanje pojave i širenja epidemije zarazne bolesti („Sl. glasnik RS” br. 94/20), Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad pri izlaganju biološkim štetnostima („Sl. glasnik RS” br. 96/10) i Uredbe o merama za sprečavanje i suzbijanje zarazne bolesti COVID-19 („Sl. glasnik RS” br. 66/20, 93/20, 94/20 i 100/20), Poslodavac donosi

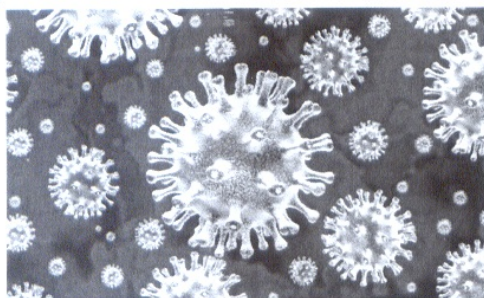
## **UPUTSTVA I PROCEDURE ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD U CILJU ZAŠTITE ZDRAVLJA ZAPOSLENIH OD ZARAZNE BOLESTI COVID-19 IZAZVANE VIRUSOM SARS - CoV-2**

**Obaveza je poslodavca i zaposlenih za vreme trajanja epidemije zarazne bolesti da se upoznaju sa merama definisanim ovim uputstvima i procedurama i da svojim potpisom u posebnoj izjavi to i potvrde.**

### **VIRUS SARS - CoV-2**

Korona virusi (CoV) su velika porodica virusa koji izazivaju bolesti u rasponu od blage prehlade do težih respiratornih bolesti, poput poznatog bliskoistočnog respiratornog sindroma (MERS-CoV) i teškog akutnog respiratornog sindroma (SARS-CoV). Pored ovih poznatih korona virusa, trenutno se pojavio novi korona virus (2019-nCoV) koji je dobio naziv COVID-19. To je soj koji ranije nije identifikovan kod ljudi.

Korona virusi i infekcije gripa imaju slične simptome koji otežavaju dijagnozu. Glavni simptomi korona virusne infekcije su groznica i kašalj. Grip često prate i drugi dodatni simptomi poput bolova u mišićima i grlu.



Primarni rizik je prenošenje infekcije sa osobe na osobu. Zato je neophodno napraviti plan u cilju smanjenja ove vrste rizika za zaposlene, uključujući:

- sanitarne operativne procedure (SOP) za čišćenje i dezinfekciju površina koje se često dodiruju
- SOP za postupke koje treba slediti kada je zaposleni upućen na testiranje i / ili testiran pozitivno na COVID-19

Površine koje se često dodiruju, kao što su kvake i prekidači za svetlo, predstavljaju potencijalne prenosne tačke kontaminacije. Zato je važno identifikovati ove potencijalne

prenosne tačke u radnim i pomoćnim prostorijama poslodavca i razviti i primeniti SOP-ove ili protokole kako bi se osiguralo da se te tačke često čiste i dezinfikuju.

Ako su površine glatke i nepropusne, bez vidljivog nakupljanja nečistoće, može se primeniti dezinfekcija bez prethodnog čišćenja. Međutim, od ključne je važnosti da se redovno rutinsko čišćenje i higijena ovih površina nastavi, prema planu koji ste i ranije imali. Važno je da čišćenje ovih površina uvek treba izvršiti kada se obavlja redovno čišćenje, a učestala dezinfekcija ovih površina će dodatno smanjiti njihovu kontaminaciju.

<b>LISTA POVRŠINA KOJE SE ČESTO DODIRUJU SA POSTUPKOM ČIŠĆENJA</b>	
<b>Površine koje treba prati i dezinfikovati - kofa, voda, dezinfekciono sredstvo, četke, truleks krpe</b>	<b>Površine koje treba čistiti krpom za jednokratnu upotrebu namočenom u dezinfekciono sredstvo</b>
Radne površine napravljene od nerđajućeg čelika	Prekidači na opremi za svoj opremi
Kvake i ručke kojima se otvaraju spoljna i unutrašnja vrata	Prekidači koji služe za otvaranje vrata
Slavine	Kvake i prozorske ručke na kancelarijama
Kuke za kačenje proizvoda	Kvake na toaletima
Kuke za kačenje odeće	Spremište za alat
Ručke za crevo za vodu	Ekрани kompjutera , miševi i tastature u kontrolnim sobama/laboratorijama i kancelarijama
Rukohvati	Rukohvate na stolicama
Držači za kese za smeće	Hemijske olovke i ostali pribor za pisanje
Ručke kolica za prevoz robe	Punjače za telefone i za ostalu opremu
Poklopac kante za smeće	Boce za sredstva za dezinfekciju (spolja)
Toaleti	Sve spoljne površine mobilnih telefona
Ormarići/mesta za skladištenje lične i radne odeće	



## ZNACI, SIMPTOMI INFEKCIJE KORONA VIRUSOM

Respiratorni simptomi poput:

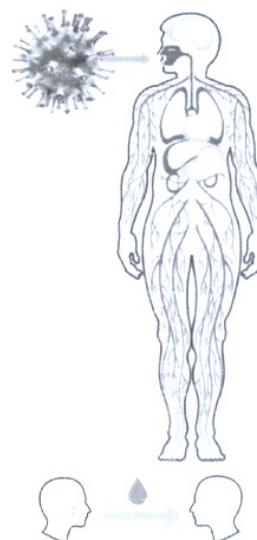
- glavobolje, curenja iz nosa
- visoke temperature preko (38°C), groznice
- jakog kašlja, upaljenog grla
- otežanog disanja

U težim slučajevima infekcije, može doći do:

- upale pluća
- jakog akutnog respiratornog sindroma

A u pojedinim slučajevima dolazi do:

- otkazivanja bubrega
- smrti



## KAKO SE ŠIRI CORONA VIRUS

Kada neko ko ima CORONA VIRUS kašlje ili izdiše, oslobađa kapljice zaražene tečnosti. Većina ovih kapljica pada na obližnje površine i predmete - poput stolova ili telefona. Ljudi bi mogli dobiti CORONA VIRUS dodirivanjem zagađenih površina ili predmeta - a zatim dodirivanjem očiju, nosa ili usta. Ako stoje na udaljenosti od jednog metra od osobe sa CORONA VIRUSOM, mogu je dobiti udisanjem kapljica koje oboleli iskija ili iskašlje. Drugim rečima, CORONA VIRUS se širi na sličan način kao i grip. Većina osoba zaraženih CORONA VIRUSOM ima blage simptome i oporavlja se.

## PREVENTIVNE LIČNE ZAŠTITNE MERE



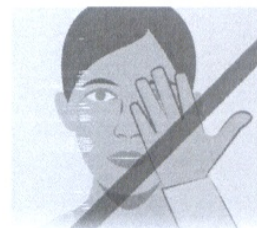
**Perite ruke oko 20 sekundi sapunom i toplom vodom ili koristite gel za dezinfikovanje**



**Kašljite i kijajte u papirne maramice**



**Ukoliko nemate maramicu, koristite rukav**



**Izbegavajte dodir očiju, nosa i usana neopranim rukama**

### Najbolji način da se ruke ispravno operu

**Korak 1:** Pokvasite ruke (šake) tekućom vodom.

**Korak 2:** Upotrebite dovoljno sapuna da se prekriju mokre šake.

**Korak 3:** Istrljajte sve površine šaka – uključujući delove na pozadini, između prstiju i ispod noktiju – čineći to

**Korak 4:** Temeljno isperite tekućom vodom.

**Korak 5:** Osušite ruke čistim ubrusom/maramicom ili peškirom za jednokratnu upotrebu.



najmanje 20 sekundi.

### Šta da radite ako posumnjate na novu CORONA VIRUSNU infekciju?



Ako imate temperaturu, kašalj i otežano disanje, potražite lekarsku pomoć sa prvim simptomima bolesti kako biste smanjili rizik od razvoja težih oblika infekcije i setite se da kažete svom lekaru ako ste nedavno putovali u virusom ugrožena područja.

Uzimanje lekova na svoju ruku poput antibiotika nije efikasno protiv CORONA VIRUSA i može čak biti štetno.

### Uputstvo za ponašanje u vezi corona virusa

- Ne paničite! Budite razumni, svesni, oprezni i organizovani, svako u svom okruženju (porodica, posao, škola...). Detaljno isplanirajte kako ćete da se ponašate ako se pojave prvi simptomi.
- Važno je da se onaj koji doputuje iz inostranstva sam prijavi gde je sve i koliko boravio.
- Opšta lična higijena.
- Hranite se zdravo. Jedite voće i povrće i sve ono što će da vam podigne imunitet i ublaži kliničku sliku. Namirnice dobro operite i dovoljno termički obradite.
- Izbegavajte boravak u grupama.
- Ako već dođe do zaraze, lečenje se sprovodi u izolaciji. Takva osoba nije u stanju da radi

Svi zaposleni kod poslodavca, a pre svega oni koji su boravili u rizičnim područjima, a koji imaju simptome koji podsećaju na ovu bolest, neophodne informacije mogu da dobiju putem brojeva telefona pozivajući call centar. Informacije o brojevima telefona nalaze se na adresi .

Odmah po pozivu navedenog broja, ekipe za hitnu medicinsku pomoć opremljene zaštitnom opremom pružaju pomoć i transportuju osobu koja je u prethodnom periodu boravila u području zahvaćenom korona virusom u zdravstvenu ustanovu, gde se sprovodi opservacija i kompletna dijagnostika kao i dalje lečenje ukoliko je potrebno.

**Primena definisanih mera traje dok opasnost od širenja zarazne bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-CoV-2.**

#### LIČNA ZAŠTITNA OPREMA

Poslodavac je u obavezi da obezbedi zaposlenima da su na radnim mestima dostupne maske i rukavice za jednokratnu upotrebu, zajedno sa zatvorenim kantama za higijensko odlaganje.

Upotrebljenu jednokratnu ličnu zaštitnu opremu (maske i rukavice) odlagati na za to posebno predviđeno mesto imajući u vidu da je to opasan infektivni otpad kako bi se obezbedila njihova delotvornost i izbegao povećani rizik od prenošenja virusa.

U vreme aktuelne epidemije od velike je važnosti da se lična zaštitna oprema – rukavice i maske za lice – koriste na pravilan način. Nepravilno korišćenje rukavica ili maske može smanjiti njihovu efikasnost, ali i pretvoriti ih u izvor zaraze.

## OPŠTE PREVENTIVNE MERE

### MERE PREVENCIJE U ZATVORENOM POSLOVNOM PROSTORU

Mere prevencije koje treba primenjivati prilikom obavljanja procesa rada u zatvorenom poslovnom prostoru:

- Organizacionim merama smanjiti mogućnost bliskog kontakta zaposlenih. Ako je moguće organizovati rad pojedinih zaposlenih od kuće i/ili uvesti smenski rad
- Nabaviti zaštitne maske i zaštitne rukavice za sve zaposlene i postarati se da ih namenski koriste
- Pre svakog ulaska u poslovni prostor obavezno je pranje/dezinfekcija ruku. Za brisanje ruku koristiti papirne maramice/ubruse koje nakon upotrebe treba odmah baciti u kantu.
- U tom smislu potrebno je obezbediti sredstva za pranje ruku - sapun i vodu ili sredstva za suvo pranje ruku, sredstva za dezinfekciju i papirne maramice/ubruse
- Sredstvima za dezinfekciju na dnevnom nivou, a po potrebi i češće, tretirati površine u kojima dolaze u kontakt zaposleni, pogotovu pre početka rada i na kraju radnog dana. Tu između ostalog spadaju kancelarijska oprema i pribor, fiksni i mobilni telefoni, radni stolovi i stolice, rukohvati, kvake i brave, dugmad u liftu i dr.
- Održavati propisnu fizičku i socijalnu distancu između zaposlenih
- Zaposleni ne treba da dele sredstva i opremu za rad, a ako je to nemoguće izbeći, kontaktne površine na sredstvu/opremi treba dezinfikovati pre svake upotrebe
- Sredstva za pranje/čišćenje ruku trebaju biti dostupna na ulazu/izlazu u prostorije koje su predviđene za ishranu. Dezinfekcija ruku treba da bude obavezna i prilikom ulaska i izlaska iz navedenih prostorija
- Zaposleni treba da sede na propisnom odstojanju jedan od drugog dok obeduju i da izbegavaju svaki bliski kontakt
- Svi prostori koji se koriste za jelo moraju se temeljno očistiti na kraju svake pauze i smene, uključujući stolice, stolove, ručke na vratima, uređaje za pripremu hrane idr.
- Pranje ruku pre i posle upotrebe toaleta je obavezno
- Površine u toaletima, kupatilima, WC kabinama, očistiti, oprati i dezinfikovati najmanje jednom dnevno, posebno ručke na vratima, brave, vodokotliće i daske WC šolje
- Zabraniti ulazak posetiocima u administrativne prostorije bez izričitog odobrenja one osobe kod koje posetilac želi prijem. Ukoliko posetilac ulazi u poslovni prostor pre toga obavezno vrši dezinfekciju ruku
- Pri korišćenju kurirske isporuke, poželjno je da se roba/paket ostavlja na ulazu/vratima.
- Kod pripreme i nakon otvaranja paketa, povremeno u toku rada treba oprati ruke
- Smeće uredno iznositi na kraju rada iz radnog prostora i bacati u kantu/kontejner.
- Na dnevnom nivou održavati informisanje sa svim zaposlenima radi praćenja stanja i na svaku pojavu dodatne opasnosti odmah reagovati
- Savetodavno, uticati na svim nivoima, na podizanje svesti o merama prevencije i zaštiti od CORONA VIRUS-a
- Upoznati sve zaposlene da na svaku početnu pojavu ili simptom (suv kašalj, grebanje grla, povišena temperatura i dr) odmah upoznaju svog izabranog lekara ili epidemiologa/Instut za javno zdravlje u mestu stanovanja i uđu u postupak samoizolacije



## **POSEBNE PREVENTIVNE MERE**

### **UČIONICE, BIBLIOTEKA**

- ograničen broj učenika u učionicama i biblioteci
- svaki učenik treba sedeti sam u klupi
- osoblje sve vreme boravka u školi treba da nose maske
- učenici, masku treba da nose pri ulasku u dom pa sve do dolaska do svoje klupe, a obavezno prilikom svakog razgovora, kao i bilo kojeg kretanja van klupe, prilikom odlaska u toalet
- redovno čišćenje, provetravanje učionica i drugih prostora u domu koji se koriste za nastavu i učenje

### **SALE ZA SASTANKE, KANCELARIJE**

- izbegavati sastanke u salama za sastanke i kancelarijama - koristiti aplikacije za održavanje video sastanaka
- ograničen broj prisutnih u sali za sastanke
- održavati rastojanje min 1,5 m do 2 m između prisutnih
- često provetravanje prostorija
- dezinfekcija stolova, telefona, računara
- rad od kuće za zaposlene

### **SOBE**

- optimalan broj učenika u sobama u skladu sa površinom prostorije
- redovno čišćenje, provetravanje soba i drugih prostorija u domu

### **ČAJNA KUHINJA/TRPEZARIJA**

- da se obroci služe u trepezariji
- da deca za stolovima sede na udaljenosti od najmanje jednog, a poželjno dva metra, u svakom pravcu
- da deca operu ruke pre jela
- deci naglasiti da međusobno ne dele hranu i pribor za ishranu
- posuđe - pranje i sanitacija na visokim temperaturama
- dezinfekcija poslužavnika nakon svake upotrebe
- redovno čišćenje i dezinfekcija prostora i opreme

### **TOALETI**

- čišćenje i dezinfekcija 3 x u smeni



## **OBAVEZE ZAPOSLENIH**

Zaposleni je dužan da radi sa punom pažnjom radi bezbednosti svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih zaposlenih na koje njegov rad može da ima štetno dejstvo, da se pridržava utvrđenih mera bezbednosti i zdravlja na radu, da pravilno rukuje opremom za rad i postupa po uputstvu proizvođača, po uputstvu za bezbedan rad koje utvrdi poslodavac i da se stara o sprovođenju i unapređivanju bezbednosti i zdravlja na radu.

Svi zaposleni koji rade i koji su uključeni u proces rada moraju primenjivati mere bezbednosti i zdravlja na radu i biti obučeni za rad na bezbedan način. Zaposleni koji rade na pripremi i distribuciji hrane moraju biti periodično lekarski pregledani i zdravi. Zaposleni moraju koristiti lična zaštitna sredstva i opremu.

Upotreba alkohola i narkotika na radnom mestu je zabranjena, a posledice i štete snosi pojedinac.

## **OSOBE KOD KOJIH JE POSTAVLJENA SUMNJA NA INFEKCIJU**

### **VIRUSOM COVID 19 – SARS COV-2 A KOD KOJIH NIJE INDIKOVANO LEČENJE U BOLNIČKIM USLOVIMA**

U skladu sa propisanim procedurama, infektolog odlučuje o potrebi za bolničkim lečenjem na osnovu kliničkog statusa obolele osobe, a epidemiolog procenjuje da li postoje uslovi za lečenje i izolaciju u kućnim uslovima.

Ukoliko postoje uslovi za lečenje u uslovima kućne izolacije, obolela osoba je dužna da preduzima sledeće preventivne mere:

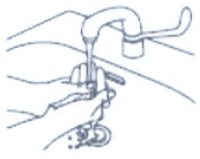

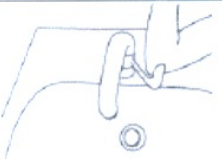
- Ograničiti sve aktivnosti van kuće/stana, osim u vezi sa dobijanjem medicinske usluge u skladu sa preporukom koju je dao nadležni lekar
- Izbegavati kontakt sa drugim osobama. Boravak u zasebnoj sobi. Primena mera zaštite prilikom ulaska u zajedničke prostore (npr. kupatilo)
- Ukoliko postoji potreba za odlaskom u zdravstvenu ustanovu, najaviti svoj dolazak telefonom pre polaska, kako bi se omogućila primena mera zaštite od infekcije u zdravstvenoj ustanovi
- Nošenje maske. Ukoliko se dolazi u kontakt sa drugim osobama u domaćinstvu ili van domaćinstva, obolela osoba treba da nosi medicinsku (hiruršku) masku preko usta i nosa. Ukoliko osoba nije u mogućnosti da nosi masku (npr. zbog otežanog disanja), osobe sa kojima dolazi u kontakt moraju da nose masku preko usta i nosa
- Respiratorna higijena. Pokriti usta i nos maramicom (izuzetno, ako maramica nije dostupna, na drugi način kao npr. unutrašnjom stranom rukava u pregibu lakta) prilikom kihanja i kašljanja. Maramicu odmah nakon upotrebe baciti na bezbedan način (u kesu ili kantu koja se može zatvoriti). Nakon toga oprati ruke vodom i sapunom. Ukoliko voda i sapun nisu dostupni, dezinfikovati ruke sredstvom koje sadrži alkohol
- Prati redovno ruke. Pranje ruku vodom i sapunom u trajanju od 20 sekundi je dokazano efikasna mera za smanjenje rizika od prenošenja infekcije sa obolele osobe na druge osobe, odnosno za sprečavanje kontaminacije predmeta u okolini. Izbegavati dodirivanje lica (usta, nosa, očiju) rukama
- Ne koristiti zajedničke predmete sa drugim osobama u domaćinstvu (čaše, posuđe, pribor za jelo, četkica za zube i sl.). Nakon korišćenja ovih predmeta, obavezno ih oprati korišćenjem vode i uobičajenog kućnog sredstva za pranje sudova)
- Pratiti svoje zdravstveno stanje. Ukoliko se uoči pogoršanje simptoma bolesti, potrebno je obratiti se lekaru radi procene stanja i adekvatnog lečenja. Pre odlaska

kod lekara, obavezno se najaviti telefonom kako bi se u zdravstvenoj ustanovi preduzele mere za smanjenje rizika od infekcije za druge pacijente, kao i za zdravstvene radnike

- Prekid kućne izolacije. Odluku o prestanku kućne izolacije doneće epidemiolog uz konsultaciju sa ordinirajućim lekarom o zdravstvenom stanju obolele osobe. Načelno, potreba za kućnom izolacijom prestaje 24 časa nakon potpunog povlačenja simptoma i znakova bolesti (povišena temperatura, kihanje, kašalj, bol u guši, malaksalost)

## Prilog br. 1 - Uputstvo za pranje ruku








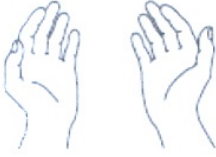
Postupci od br. 3 do br. 8 moraju trajati najmanje 15 sekundi.

		
1. Pokvasite ruke vodom	2. Nasapunjajte cele dlanove	3. Trljajte dlanove kružnim pokretima
		
4. Desnim dlanom trljajte levi između prstiju i obrnuto	5. Dlan o dlan ukrštenim prstima	6. Savijte prste i spoljnu stranu trljajte drugim dlanom
		
7. Desnim dlanom, kružnim pokretima istrljajte levi palaca i obrnuto	8. Kružnim pokretima istrljajte skupljene prste desne ruke o levi dlan i obrnuto	9. Isperite ruke tekućom vodom
		
10. Obrišite ruke papirnim peškirom	11. Zatvorite slavinu peškirom	12. ... i Vaše ruke će biti čiste



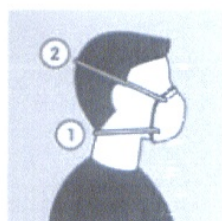
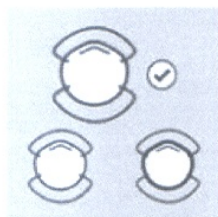
## Prilog br. 2 - Uputstvo za dezinfekciju ruku

Trajanje postupka 30 sekundi

		
<p>1. Dozirajte antiseptik u skupljeni dlan</p>	<p>2. Trljajte dlanom o dlan</p>	<p>3. Trljajte dlanove kružnim pokretima</p>
		
<p>4. Desnim dlanom trljajte levi između prstiju i obrnuto</p>	<p>5. Dlan o dlan ukrštenim prstima</p>	<p>6. Savijte prste i spoljnu stranu trljajte drugim dlanom</p>
		
<p>7. Desnim dlanom, kružnim pokretima istrljajte levi palaca i obrnuto</p>	<p>8. ... i Vaše ruke će biti čiste</p>	

### Prilog br. 3 - Uputstvo pravilno nošenje maski

- Pre nego što dodirnete masku, operite ruke sapunom i dezinfikujte ih sredstvom na bazi alkohola (najmanje 60%).
- Uzmite masku i pregledajte je da li ima rupa.
- Okrenite masku na spoljnu stranu (obojena strana).
- Stavite unutrašnju stranu maske na lice. Ukoliko koristite hirurške maske zelena strana ide spolja, bela iznutra, a elastične trake oko ušiju. Ukoliko koristite drugi tip maske stavite je tako da se oblikuje u obliku vašeg nosa i zakačite traktom oko glave.
- Spustite dno maske tako da pokriva usta i bradu.
- Nakon upotrebe skinite masku. Skinite elastične petlje iza ušiju, dok masku držite dalje od lica i odeće da ne biste dodirnuli potencijalno kontaminirane površine maske.
- Odbacite masku u zatvorenom kantu odmah nakon upotrebe. Ukoliko koristite pamučne maske možete ih iskuvati, dezinfikovati i koristiti ponovo.
- Obavezno izvršite higijenu ruku nakon dodirivanja i/ili skidanja maske - operite ruke sapunom i dezinfikujte ih sredstvom na bazi alkohola (najmanje 60%).



#### Pravilno korišćenje vizira (ukoliko se koristi) obuhvata sledeće principe:

- Kosa ukoliko je duga, mora da bude vezana/pokupljena.
- Staviti vizir koji štiti od prskanja telesnih tečnosti/respiratornog sekreta, ili staviti zaštitne naočare.

## **Prilog br. 4 - Uputstvo pravilno nošenje rukavica**

Jednokratne zaštitne rukavice su namenjene jednoj upotrebi i nije preporučljivo dezinfikovati ih i koristiti više puta. Cilj nošenja rukavica jeste da smanji rizik od zaraze prilikom dodirivanja objekata sa kojima velika količina ljudi dolazi u kontakt: vrata i kvake od vrata, novac, pultovi u različitim institucijama, namirnice poput voća i povrća koje je najverovatnije dodirivalo više ljudi itd. Rukavice navlačite na čiste ruke, vodeći računa da nisu prevelike (jer se tako njihova efikasnost smanjuje zbog slobodnog prostora i mogućnosti spadanja) ili premale (jer mogu pući).

Vodite računa da tokom nošenja rukavica ne dodirujete oči i lice, kao i da ne dodirujete masku ili naočare za vid, jer time povećavate šansu da virus sa kontaminirane površine dospe u vaš organizam. Posebno obratite pažnju na to da li ste sa rukavicama dodirivali mobilni telefon, ključeve ili novčanik, jer u tom slučaju i te objekte treba dezinfikovati. Ne zaboravite da dezinfikujete kvake od ulaznih vrata.



## Prilog br. 5 -Redosled skidanja sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu



## Uputstvo za skidanje rukavica

Pravilno skidanje zaštitnih rukavica:

Pre započinjanja skidanja rukavica obavezno ih dezinfikovati 70% Alkoholom, postupcima kao kod higijene ruku.

	
<p>Uхватite za spoljnu stranu rukavice kod zgloba. Ne dodirujte голу kožu.</p>	<p>Vucite rukavice od sebe svlačeći je naopačke.</p>
	
<p>Držite rukavicu koju ste skinuli u drugoj ruci na kojoj je još rukavica.</p>	<p>Skinite drugu rukavicu zavlačeći prste unutar rukavice na vrhu zgloba</p>
	
<p>Svucite drugu rukavicu naopako povalčeći je od sebe i to tako da prva rukavica ostane unutar druge.</p>	<p>Bezbedno odložite rukavice i nemojte ih ponovo koristiti.</p>
	
<p>Operite ruke odmah nakon uklanjanja rukavica</p>	

## **Prilog br. 5 - PROCEDURA KADA JE ZAPOSLENI ZARAŽEN ILI SE TESTIRA NA COVID-19**

Nakon što je obavješteno da se radnik testira na COVID-19

- Obavestiti ostale radnike da se očekuje rezultat testa
- Identifikovati radnike koji su bili u bliskom kontaktu s testiranom osobom, održavajući pritom privatnost identiteta testiranog pojedinca
- Ako je izvodljivo, radnike koji su bili u bliskom kontaktu s testiranom osobom pošaljite kući dok rezultati testa budu poznati
- Očistite i dezinfikujte sve osjetljive površine i područja s kojima je pojedinac možda došao u kontakt; sledite odgovarajuće SOP-ove
- Držite orman radnika koji se testira zaključan
- Očistite i dezinfikujte i celu prostoriju u kojoj se nalazi ormar pojedinca koji je testiran
- Odbacite svu ličnu hranu koja se može nalaziti u zajedničkom frižideru zaposlenih. Operite i dezinfikujte frižider
- Pripremite se za mogućnost da medicinska služba zahteva testiranje drugih zaposlenih. U tom slučaju zaposleni će biti izolovani kod kuće. Pripremite se za mogućnost da reorganizujete ostale zaposlene da zamene one koji izostaju sa posla

### **U slučaju da je rezultat testa na COVID-19 negativan**

- Obavestite ostale zaposlene o negativnom rezultatu testa
- Obavestite zaposlene u kućnoj izolaciji i razgovarajte sa njima kada mogu da se vrate na posao
- Nisu potrebne nikakve druge akcije

### **U slučaju da rezultat testa na COVID -19 pozitivan**

- Pridržavajte se uputstva koja daje Ministarstvo zdravlja i lokalna zdravstvena služba.
- Pribavite informacije kako će se drugi zaposleni testirati
- Ponovo očistite i dezinfikujte sve oblasti i predmete sa kojima je pojedinac mogao doći u kontakt, sledeći SOP-e
- Obavestite zaposlene koji su u izolaciji da se moraju obrati lokalnoj zdravstvenoj službi i obavežite ih da vam dostave informaciju da li će ostati u izolaciji i koliko dugo

Procenite rizik za poslovanje na osnovu podataka dobivenih od lokalne zdravstvene službe:

- Ako je broj radnika koje treba testirati mali, napravite plan njihove zamene u smeni sa drugim radnicima.
- Ako je broj radnika koje treba testirati veliki i može ugroziti proizvodnju, planirajte zalihe (nekada se na test čeka i nekoliko dana).
- Ako nije moguće znati koliko će radnika biti testirano, ponašajte se kao da će svi zaposleni biti testirani.

Zaposleni koji je bio pozitivan na COVID-19 može se vratiti na posao tek kada odgovarajuća zdravstvena služba to dozvoli.